

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

שמיני

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ג

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה
שנת השבעים להסתלקות היולא של כ"ק הרלווי"צ זללה"ה

לזכות

הרה"ת ר' יוסף יצחק בן מרת פרומא שרה שיחי' מישולווין,
ליום הולדתו, ש"ק פ' שמיני, כ"ף אדר
הרה"ת ר' מאיר אליעזר בן מרת רייזעל רבקה שיחי' שמוקלער,
ליום הולדתו, ש"ק פ' שמיני, כ"ף אדר
הו"ח ר' דאובן אלי' בן מרת לאה שיחי' הורוויץ,
ליום הולדתו, כ"א אדר
הרה"ת ר' אברהם פסח בן מרת אסתר לאה שיחי' קליין,
ליום הולדתו, כ"ב אדר
הרה"ת ר' מרדכי בן מרת חוה מאריאשא שיחי' פוליטיקא,
ליום הולדתו, כ"ב אדר
הרה"ג הרה"ח ר' עזרא בנימין
בן הרבנית מרת שרה שאשע שיחי' שחט,
ליום הולדתו, כ"ד אדר שני
הת' גדלי' חנוך בן מרת מלכה שיינדל שיחי' סטראל,
ליום הולדתו, כ"ד אדר
הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי בן מרת רחל שיחי' דוכמאן,
ליום הולדתו, כ"ה אדר
הרה"ת ר' אהרן וואלף שיחי' בן מרת דינה רייזעל ע"ה ציקמאן,
ליום הולדתו, כ"ו אדר
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

* * *

לעילוי נשמת

הו"ח ר' אליהו ב"ר אוסקר ע"ה פיפרנו

נפטר ביום כ"ה אדר שני ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

זוגתו מרת רחל בת אסתר תחי'

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י בנם

הו"ח ר' רחמים אוסקר וזוגתו מרת מרים

ומשפחתם שיחיו פיפרנו

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

שמיני

ובמצוות, בלימוד התורה – נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובקיום המצוות בהידור. . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' תזקה לגאולה¹⁰ – "אחכה לו בכל יום שיבוא"¹¹, כפי שאומרים בכל יום בתפלה: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים", (בימי החול) – "את צמת דוד עבדך מהרה תצמיח". וכמדובר כמ"פ.

כך מובן גם מהדוגמא שמביא כאן הכלי יקר למעלת הקדושה של מספר שמיני, שהכינור של ימות המשיח יהיה משמונה נימין³. ופשוט הוא שהכינור של בית המקדש שהיה של שבעה נימין, היה קדושה, אלא שלגבי הכינור של ימות המשיח הוא נקרא "חול".

כל הענינים הרי משתקפים בתורה. מצינו בדומה לזה גם בנוגע לתורה: תורה (אפילו דעוה"ז) הרי היא קודש, ועם כל זה לגבי תורתו של משיח, היא נקראת "הבל"⁴.

ג. אלא שצריך להבין: תירוצו של הכלי יקר הרי אינו מסיר לכאורה את קושייתו, כי אם אדרבה, הקושיה מתחזקת: כיון ש"שמיני" הוא מדריגה כזו שהיא "מיוחד אליו יתברך" – נעלה גגמרי מכללות הבריאה, אין לה לכאורה כלל שייכות לשבעת ימי המילואים שהם כנגד שבעת ימי הבנין, מדוע אם כן נקרא יום זה בשם "שמיני", שפירושו שהוא המשך לשבעת הימים הקודמים?

והביאור בזה: כל הגילויים דלעתיד תלויים בעבודתנו עתה⁵. אף שהגילויים דלעתיד הם בחינת "שמיני" – כמרומו במרוז"ל הנ"ל "כינור של שמונה נימין", למעלה מכללות ענין הבריאה, ונבראים בעבודתם אינם

א. על הפסוק "ויהי ביום השמיני" שואל הכלי יקר, מדוע מכנה הפסוק את היום שלאחר שבעת ימי המילואים בשם "שמיני", שממנו משמע שהוא בא כהמשך לימי המילואים? ימי המילואים הרי אינם יותר משבעת ימים, וכמ"ש¹ "שבעת ימים ימלא את ידכם", שבהם היתה חנוכת המזבח, אבל היום שלאחר השבעה ימים הרי היה דבר בפני עצמו – חנוכת אהרן ובניו, ולא חנוכת המזבח.

ומתקן, שהתורה מכנה יום זה בשם שמיני כדי לציין מעלת היום. הלא מיד אחר כך נאמר בפרשה: "כי היום ה' נראה אליכם" (ביום השמיני). מקדים איפוא הפסוק ומבאר: מדוע דוקא ביום זה יראה ה' ולא קודם – משום שהוא היום השמיני, ומשום כך יש בו קדושה נעלית משבעת הימים הקודמים, כי "כל מספר שבעה חול ומספר שמיני קודש"². וזהו גם הטעם מדוע מילה דוחה שבת, כי מילה היא בשמיני ושבת היא בשביעי, ו"הרוחני דוחה הגשמי".

ב. זה שהוא קורא למספר שבעה "חול" אף שאין כוונתו לחול ממש, שהרי שבת היא קודש. אלא כיון שאף יום השבת נכלל בשבעת ימי הבנין, הרי הוא עדיין קשור עם הבריאה (חול), ולגבי מספר שמיני, שהוא נעלה מכללות ענין הבריאה והוא "מיוחד אליו יתברך", אפילו שבת נקראת בשם "חול".

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית! האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind> יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

(3) ערכין יג, ב.

(4) קה"ר פי"א, ת.

(5) תניא פל"ז.

(1) ויקרא ת, לג.

(2) ראה גם לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 66 וע' 88.

את הענין דתשיעי ודעשירי יהי' קדש - השלימות דעשרה בגאולה האמיתית והשלימה ("עלי עשור"³), "כנור של עשרה נימין"² (שלמעלה מכינור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה - מצד זה שמיד בתחלת חודש אייר, בב' אייר, חל יום ההולדת של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, וידוע הוראתו ונתינת כח שלו בענין "מלכתחילה אריבער" - שהוא דור הששי (מהבעש"ט), חזקה בכפליים, ומזה מגיעים לדור השביעי, דור השמיני, עד דורנו זה - דור התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), שנעשה הכנה קרובה - בלי הפסק כלל - לעשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה מקבל כאו"א תוספת כח מאתפשות דמושה⁵ שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט שקראנו היום בבית הכנסת שלו . . ומבית תפילה זה נמשך הכח גם מחוץ לבית זה, עד בכל העולם כולו, גם בפינה נידחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, עד שנעשה "בית בית תפילה יקרא לכל העמים"⁶, ביחד עם "מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"⁷,

- וכפי שמתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת ניסים ושנת אראנו נפלאות) - הענין ד"מקבץ נדחי ישראל" ממדינה ההיא בלי הגבלות (לא כפי שהי' קודם שבכדי לצאת משם היו צריכים ליחוס מיוחד ודרישה מיוחדת), והם מגיעים לארץ ישראל, גם בלי הגבלות (לא כפי שהי' בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) - שזהו מהגילויים שלמעלה ממדינה והגבלה הבאים עוד בסוף זמן הגלות.

ובפשטות:

כל יהודי, אנשים נשים ואפילו טף, יש לו אחריות להוסיף בעבודתו להביא את משיח צדקנו בפועל ממש!

ומזה מובן, שאין מקום כלל אשר במקום לפעול בעצמם יסמכו על אחרים או יטילו את העבודה על אחרים, אלא שזו היא העבודה דכל אחד ואחת, כאו"א צריך לעשות בעצמו את העבודה "לשמש את קוני" (שבשבילה "אני נבראתי"⁸), ובודאי שיש לו הכוחות ע"ז (כיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחני" כנ"ל).

במה מתבטאת עבודה זו - הרי זה ג"כ בפשטות: בהוספה בתורה

לקוטי

יכולים להגיע לשם, אלא שהגילויים יבואו בדרך התעוררות מלמעלה⁶, מכל מקום נדרשת עבודתנו עתה, בכדי להמשיך את אותן מדריגות שעבודה היא כלי להם, ואז בשלימות העבודה, ינתנו מלמעלה את הגילויים דלעתיד שהם נעלים מהדרגא שהעבודה יכולה להגיע אליהם.

דוגמא לזה: בשבת ישנן בכללות שתי מדריגות: א) הוא אחד משבעת ימי הבנין, אלא שביחס לששה ימים הקודמים הוא קודש. אלא שהקדושה גם קשורה עם הבריאה, בחינת השתלשלות ונמשכת על ידי עבודת בני ישראל, שעל זה נאמר⁷ "לעשות את השבת"⁸; ב) שבת היא מעין⁹ של לעתיד, של ה"יום שכולו שבת", שלמעלה מהשתלשלות, וכאמור לעיל, אי אפשר להגיע למדריגה זו על ידי עבודה, אלא שהיא נמשכת מלמעלה, בדרך אתערותא דלעילא. כפי שנאמר בגמרא שעל בחינה זו בשבת אומר הקב"ה "מתנה

6 ולכן ההלכה (כסתימת המדרש שמו"ד פט"ו, יא) שבניסן עתידין להגאל, כי ניסן הוא בחי' אתעדל"ע (ד"ה החדש הזה תרניד. לקו"ש [המתורגם] ח"א ע' 214).

7 שמות לא, טז.

8 אלא שבו עצמו, ב' מדריגות בכללות: א) שבת מיקדשא וקיימא, והיא בחי' אתעדל"ע (שקודם לאתעדל"ע). ובמילא שרש המשכתו הוא רק מבחי' חיצונית האור, משא"כ בחי' מתנה דשבת, אתעדל"ע שאחרי שלימות העבודה, הוא מבחי' פנימיות האור. (ראה בכ"ז לקו"ת שה"ש כד, א"ב. ד"ה את שבתותי ת"ש). ועו"נ ושמו"ר גו' את השבת כי ישנו מצד ההמשכה שמלמעלה, אלא שצריך לשמור אותו. ב) שנמשך ע"י עבודה, ועו"נ לעשות את השבת.

9 אבל אינו כהגילוי דלעתיד ממש. שלכן כללות ענין השבת, גם בחי' מתנה דשבת, היא בחי' מספר שבעה, ומילה דוחה אותו. - כנ"ל בכלי יקר.

שמיני

שיחות

טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה"¹⁰: מדריגה זו של השבת היא מתנה מלמעלה, מתנה ניתנת למקבל לא על ידי עבודתו, אלא דוקא משום שהנותן רוצה לתת לו מתנה (אם נותנים לו זאת בגלל עבודתו, הרי היא שכר ולא מתנה).

עם כל זאת גם הבחינה הנעלית של שבת נמשכת דוקא לאחר עבודה שקדמה לה, כנאמר רז"ל¹¹: "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת". נכון אמנם שאין העבודה מעוררת וממשיכה את בחינת המתנה של שבת - אבל, כדברי חז"ל¹², "אי לאו דעביד לי' נייחא לנפשי' לא הוה יהיב לי' מתנתא", אילולא היה המקבל גורם לנותן נחת רוח לא היה מעניק לו את המתנה. אלא שכאשר נותן לו מתנה בגלל נחת רוח שגרם לו - הוא נותן לו הרבה יותר ממה שהיה מתבקש מן הנחת רוח, ובוה מתבטאת המתנה.

ועל דרך זה הוא גם בנוגע לגילויים שהיו ביום השמיני למילואים. אף שהגילויים הם מדרגא כזו שאין העבודה מגיעה אליה, אף על-פי-כן נמשכו לאחר העבודה בשבעת ימי המילואים. לאחר שלימות העבודה, נמשכה גם האתערותא דלעילא שמצד עצמה. ולכן נקראת בשם "שמיני", משום שבאה לאחור העבודה של שבעה.

ד. על פי הנ"ל אפשר לבאר גם את הקשר של פרשת שמיני לספירת העומר,

10 שבת י, ב.

11 ע"ז ג, א. וקאי גם על בחי' מתנה דשבת (לקו"ת שה"ש כד, ב).

12 כן מועתק בכ"מ. וראה מגילה כו, ב. גיטין נ, ב. ב"ב קנו, א.

שבשנים רבות קוראים פרשה זו מיד אחר הפסח – התחלת ימי הספירה¹³:

בקשר למצות ספירת העומר נאמר בתורה¹⁴: "תספרו חמשים יום". ושואלים¹⁵ על כך: הרי אין סופרים אלא תשעה וארבעים יום? ומתרגמים: שבני ישראל על ידי הספירה, על ידי עבודתם, "ממשיכים" רק את מ"ט שערי בינה – "שבועה שבועות תספר לך" (בחינת שבועת ימי הבנין); אבל מכיון שהם ממשיכים על ידי עבודתם את מ"ט השערים, נותנים להם מלמעלה גם את שער החמישים (שהוא על דרך "שמיני" – למעלה משבעה (שבועות), שלכן ההמשכה של שער החמישים היא בחג השבועות, זמן מתן תורה, שבשעת מתן תורה היה מעין הגילוי דלעתיד)¹⁶. ולכן נאמר "תספרו חמשים יום", כי גם את שער החמישים מקבלים בני ישראל על ידי עבודתם^{16*}.

ה. באמת, ספירת העומר היא הכנה לא רק למתן תורה, שהוא מעין הגילוי דלעתיד, אלא הכנה גם לגילוי דלעתיד עצמו.

ידוע דיוק הלשון בפסוק¹⁷ "כימי (לשון רבים) צאתך מארץ מצרים גו": והרי יציאת

13 ראה שלי"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב וז"ל: המועדים של כל השנה.. בכולן יש שייכות לאותן הפרשיות שחלות בהן.

14 ויקרא כג, טז. לקו"ת במדבר י, ד. שה"ש לה, ג.

15 ראה ג"כ תוי"כ עה"פ. תוד"ה כתוב (מנחות סה, ב). רא"ש סוף פסחים.

16 תניא פל"ו.

* ראה ג"כ לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 258 הע' 8.

17 מיכה ז, טו.

מצרים היתה ביום אחד, ט"ו בניסן. ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר¹⁸, ששלימות היציאה מ"מצרים" תהיה רק בגאולה העתידה בקרוב ממש, ועד אז קיימים עדיין מצרים וגבולים שיש להשתחרר מהם. מט"ו ניסן שנת ב' אלפים תמ"ח, נמשכת כל העת יציאת בני ישראל ממצרים – וככל שנמשך הזמן מתעלים יותר ויותר¹⁹, עד שבקרוב ממש

18 ראה ד"ה כימי צאתך תשי"ח.

19 ואף כי במשך הזמן ישנם כמה שינויים, בעליות וירידות (ראה חסד לאברהם בתחילתו, לקו"ת ואתחנן ד"ה וידעת פ"ד וביאוריו), הרי אמר קרא שבע יפול צדיק וקם, שהנפילה היא בשביל הקימה והעלי' שלאח"כ, ונפילה וירידה זו מוכרחת היא (ראה סוף ההקדמה לשער היחוד והאמונה, תו"א ביאור לד"ה ושכתי בשלום), וכמבואר במ"א בארוכה, אשר בין מדרי' הקודמת למדרי' נעלית יותר שאחרי' צ"ל ביטול באמצע (וגם בסדר הירידה מלמעלמ"ט כן הוא, אשר בין יש ליש צ"ל אין באמצע, כמבואר בשערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פכ"ד ואילך, המשך ר"ה ה'תשי"א (תרצ"ד) פ"ב ואילך ובכ"מ). וכיון שהירידה הכנה מוכרחת היא להעלי' למדרי' היותר נעלית – הרי ירידה אמיתית, כ"א חלק מן העלי' הנעלית יותר. – ובדא"פ י"ל אשר בהכרח לומר כן, כי מכיון שכוונת הבריאה (שהיא ירידה והשתלשלות* מלמעלה למטה) היא, שתהי' אח"כ עלי' אחר עלי' מלמטה למעלה, הרי צ"ל שנעשה כן בפועל, שמאז נגמרה הירידה התחילה העלי' אחר עלי', כי אין מעכב, ח"ו, בידו, ובפרט שכוונת הבריאה קודמת לבריאה ואין שם שום מציאות שרש ומקור ללעו"ו, כמובן. – וע"כ צ"ל שהבחירה נוגעת רק במצבם של פרטים, אבל אינה משנית את הסך-הכל של הבריאה בכללותה, שהיא בעלי' תמידית, כיון שכן היא כוונת הבריאה, – ובעומק יותר צ"ל שגם באיש הפרטי מתקיימת כוונת הבורא, שהוא בעלי' תמידית – דמאי שנא – וע"כ הביאור הוא כנ"ל. ובחירת האדם – קובעת רק את מהירות העלי' (וע"ד מדו"ל זכו אחישנה לא זכו בעתה), ואופן העלי' (אם

* השתלשלות – מחכמה ואילך. ירידה – מאו"א"ס לחכמה בכללות יותר: השתל – לאחד הצמצום. ירידה – עד הצמצום. יעוין לקו"ת ברכה צב. ב. שה"ש מב. ב. וראה ג"כ אגה"ק ט" ב.

קוני"ם¹⁸ (צוליב וועלכע „אני נבראתי"*) און ס'איז זיכער אַז ער האָט אויף דעם כחות (וואָרום „איני מבקש כו' אלא לפי כחז"י כנ"ל).

און אין וואָס באַשטייט די עבודה – איז דאָס אויך בפשטות: אין מוסיף זיין בתורה ובמצוות, אין לימוד התורה – נגלה דתורה און פנימיות התורה, און אין קיום המצוות בהידור. . וכל זה – מתוך הצפי' והתשוקה וכו' חזקה צו דער גאולה¹⁹ – „אחכה לו בכל יום שיבוא"י, ווי מ'זאָגט עס בכל יום בתפלה: „ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", און (בימי החול) – „את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". וכמדובר כמ"פ.

(משיחות ש"פ שמיני, מבה"ח וער"ח אייר תנשא)

8 משנה וברייתא סוף קידושין.

9 במדב"ר פ"ב, ג.

10 בל' חז"ל – „צפית לישועה" (שבת לא, סע"א). וראה רמב"ם הל' מלכים רפ"א: „כל מי שאינו מאמין בו (במלך המשיח), או מי שאינו מחכה לביאתו כו". וראה לקו"ש חלק ל' ע' 3-182. וש"נ.

11 נוסח „אני מאמין". וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

כללות החידוש דשנה זו – שבנ"י נתנו לה את הסימן והשם "הי" תהא שנת נפלאות אראנו" – שנה שמצטיינת בזה שהיא "שמינה" ומליאה בניסים ונפלאות שהקב"ה עושה לעיני כולם, (גם) כהכנה לניסים ונפלאות של הגאולה האמיתית והשלימה שבאה תיכף ומיד ממש, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹ – כמדובר ומודגש פעמים רבות במשך השנה.

* * *

שבת זו היא גם הספירה ד"מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, ושבת פ' שמיני. . קשורה במיוחד עם משיח צדקנו – ה"כנור של ימות המשיח" הוא מ"שמונה נימין"². . עד שזה מביא מיד

התשיעי (ג' פעמים ג' חזקה), וואָס ווערט די הכנה קרובה – בלי הפסק כלל – צו עשירי יהי' קדש בגאולה האמיתית והשלימה.

ובכל זה באַקומט יעדערער נאָכמער כח פון אתפשטותא דמשה' שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובפרט אַז מ'האָט היינט געלייענט אין בית הכנסת שלו . . . און פון דעם בית תפלה ווערט נמשך דער כח אויך מחוץ לבית זה, ביז בכל העולם כולו, אויך אין אַ פינה נדחת (בגשמיות וברוחניות) בעולם, ביז אַז עס ווערט „ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים“, צוזאַמען מיט „מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו“,

– ווי עס ווערט נתקיים מעין זה בזמנים אלו (שנת נסים ושנת אראנו נפלאות) – דער „מקבץ נדחי ישראל“ פון מדינה ההיא בלי הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען פריער אַז בכדי אַרויסגיין פון דאָרטן האָט מען געדאַרפט אַנקומען צו אַ יחוס מיוחד און אַ דרישה מיוחדת), און זיי קומען אַן אין ארץ ישראל, אויך אַן הגבלות (ניט ווי ס'איז געווען בזמן לפני זה, כידוע ומפורסם) – וואָס דאָס איז צווישן די גילויים שלמעלה ממדידה והגבלה וואָס קומען פאַר נאָך בסוף זמן הגלות.

ובפשוטות:

יעדער איד, אנשים נשים און אפילו טף, האָט די אחריות צו מוסיף זיין אין זיין עבודה צו ברענגען משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז עס האָט קיין אַרט ניט אַז אַנשטאַט אַליין טאָן זאָל מען זיך פאַרלאָזן אויף אַנדערע אַדער אַרויפלייגן די אַרבעט אויף אַנדערע – נאָר דאָס איז די עבודה פון כל אחד ואחת, יעדערער דאַרף אַליין טאָן זיין עבודה, „לשמש את

(5) זח"ג רעג, א. תקריז תסי"ט. וראה תניא פמ"ד (סג, א).

(6) ישעי' נו, ז.

(7) שם, ח.

לקוטי

שמיני

שיחות

תבוא הגאולה העתידה, שאו יצאו לגמרי ממצרים.

העבודה הראשונה של בני ישראל מיד לאחר היציאה מארץ מצרים, היתה ספירה על דרך ספירת העומר²⁰. כלומר שספירת העומר היא הצעד הראשון בעבודה כדי לבוא לכימי צאתך בשלימות, אל גאולה העתידה – בחינת "שמיני".

1. על פי זה יובן טעם הדבר, שספירת העומר מתקיימת בלילה והיום הולך אחר הלילה²¹. הקרבת העומר הרי היא קרבן. בקרבנות הדין הוא, שהלילה הולך אחר היום²², ואילו בספירת העומר, הרי אף שענינה מנין הימים שעברו מהבאת והקרבת העומר²³, הדין הוא שהיום הולך אחר הלילה. ואינו מובן: כיון שהמצוה היא לספור את הימים מההקרבה, מדוע אם כן²⁴, יהיה דין הספירה שונה מדין ההקרבה?

והביאור בזה: החידוש בגאולה העתידה לגבי יציאת מצרים ומתן תורה הוא, שביציאת מצרים ואפילו במתן תורה היה הגילוי

הוא ע"י נתינת מקום מראש ללעו"ו ועי"ו דוקא ינצחו כליל אח"ו (ע"י משג"ת בס' המצוות מצות איסור עבודת בע"מ. ובכל זה נענש הבורח, כיון שלא זו (עבודה לשמה) היא כוונתו (שלו) או עלי' בלי נסיגה לאחור כלל). והוא מענין החילוק דירושלמי ובבלי, שאף שכל קושיא הוא מסטרא דרע, אבל גם היא חלק מבידור הדין (משיחת יט אייר ה'תשי"ב).

(20) ראה ר"ן סוף פסחים. ועייג"כ זח"ג צו, סע"א וברע"מ שם.

(21) מנחות סו, א. שו"ע אדמו"ר סתפ"ט, ס"ג.

(22) חולין פג, א. תמורה יד, א.

(23) ראה משנה ספ"ו דמנחות ורמב"ם (הל' תו"מ פ"ו ה"ו) דנקצר ביום טו כשר.

(24) גלמוד מ'תמימות" (מנחות שם), אבל טעמא מאי?

מלמעלה לא על ידי עבודה (שכן אף שספרו תשעה וארבעים יום, לא היתה אפשרות במשך זמן קצר זה, לצאת בכח עבודתם בלבד ממ"ט שערי טומאה ולהודיך כל כך שיהיו ראויים לקבל את התורה), ולכן לאחר ה"במשוך היובל", לאחר מתן תורה, נשאר העולם בחומריותו²⁵, עד שהיה יכול להיות אחר כך חטא העגל – שורש של כל החטאים שלאחרי זה²⁶. משא"כ בגאולה העתידה, כיון שתבוא על ידי עבודת בני ישראל, שהחלה ביציאת מצרים, לזכך לא רק את עצמו כי אם גם את חלקו בעולם²⁶ – ומתוך כך יהיה העולם כלי לקבל את הגילוי שלמעלה בפנימיות, וכמ"ש²⁷ "ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר", שגם הבשר הגשמי יראה את "כבוד הוי'". ואף שעבודת הנבדאים אינה כלי לגילוי דלעתיה, מכל מקום, כאמור לעיל, יינתנו לאחר שלימות העבודה הגילויים מלמעלה גם באופן של אתערותא דלעילא מצד עצמה, ובפנימיות.

נמצא, שהגילויים של הגאולה העתידה יש בהם שני קצוות: א) יתגלה אור שהוא נעלה לגמרי מהעולם, ואפילו בעבודה הנעלית ביותר אי אפשר להשיגו; ב) בכל זאת יהיה הגילוי בתוך העולם, בפנימיות.

כיון שספירת העומר היא העבודה הראשונה בהתכוננות לגאולה העתידה, הרי "משכרה

(25) ראה ד"ה אדני שפתי תפתח שבס"ל (דר"ה). ד"ה וכל העם תשי", ובכ"מ.

(26*) שלכן וביום פקדי (על איזה חטא שיהי') ופקדתי גו' (שמות לב, לד) וכמרו"ל אין לך כל פורענות כו' של עגל (סנה' קב, א).

(26) תניא פל"ז.

(27) ישעי' מ, ה.

כ.א.

דעם כללות'דיקן אויפטו פון דעם היינטיקן יאָר – אויף וועלכן אידן גיבן דעם סימן און נאָמען „הי' תהא שנת נפלאות אראנו" – אַ יאָר אויסגעצייכנט דערמיט וואָס ער איז „פעט" און אָנגעפילט מיט נסים ונפלאות פון דעם אויבערשטן וואָס קומען פאָר לעיני כולם, (אויך) אַלס הכנה צו די נסים ונפלאות פון דער גאולה האמיתית והשלימה וועלכע קומט תיכף ומיד ממש, „כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" – ווי גערעדט און אונטערשטראַכן פיל מאָל במשך דעם יאָר.

* * *

דער שבת איז אויך די ספירה פון „מלכות שבגבורה", גילוי מלכא משיחא מתוך גבורת הגלות, און שבת פ' שמיני . . וואָס איז פאָרבונדן במיוחד מיט משיח צדקנו – דער „כנור של ימות המשיח" איז פון „שמונה נימין" . . ביז אַז דאָס ברענגט גלייך דעם ענין פון תשיעי און פון עשירי יהי' קדש – די שלימות פון עשרה בגאולה האמיתית והשלימה („עלי עשור"י), „כנור של עשרה נימין" (שלמעלה מכנור של שמונה נימין).

ובהדגשה יתירה – מצד דעם וואָס גלייך בתחלת חודש אייר, בב' אייר, איז דער יום הולדת פון דעם רבי'ן מהר"ש, וידוע הוראתו ונתנית כח שלו בענין „מלכתחילה אריבער" – וואָס ער איז דער דור הששי (פון דעם בעש"ט), חזקה בכפליים, און דערפון קומט מען דערנאָך צום דור השביעי, דור השמיני, ביז דורנו זה – דור

(1) מיכה ז, טו.

(2) ערכין יג, ב. וש"נ.

(3) תהלים צב, ד.

(4) אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תריז.

שיחות

שמיני

לקוטי

כלי לאור אלקי; אבל בקדשים הסדר של הגילוי אור – הוא מלמעלה למטה: ההתחלה היא באור, וגם הלילה שבא לאחר היום, הרי היא זה עבודת בירורים הבאה מצד הגילוי אור, הגילוי של "יום" נותן כח לרדת לחושך ולברר אותו³¹.

בספירת העומר שעבודתה היא בירורים מלמטה למעלה, לוכך את העולם עד שיהיה כלי לגאולה העתידה, הסדר הוא "ברישא חשוכא והדר נהורא", זיכוך חושך העולם בדרך מלמטה למעלה; אלא שעם זאת הספירה היא המשך לקרבן; כלומר שבעבודת הספירה ישנו כח של קדשים, גילוי אור מלמעלה, שיהיה נמשך על ידי עבודת הספירה, בפנימיות בעולם, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ שמיני תש"כ)

(31) ולברר זאת, הנה עיקר ענין העבודה במקדש, היא ביום. ובליילה היא רק בכדי לשלול הלאו דנותר, כמבואר לעיל פ' צו.

נדע מהותה²⁸: מכך ששכר העבודה (באופן של מתנה) הוא הגאולה העתידה, הרי שגם בעבודה זו עצמה ישנם שני הקצוות בדוגמת הגילויים של הגאולה העתידה: (א) ענין הספירה הוא למנות את הימים מעת ההקדבה, והו המשך של קדשים. (ב) עם זאת, הספירה עצמה – היא העבודה שהיא מכשירה את העולם לגילוי – דוקא כפי סדר הבריאה²⁹: "ברישא חשוכא והדר נהורא"³⁰, היום הולך אחר הלילה.

ז. הביאור בזה:

בקדשים הסדר הוא ש"הלילה הולך אחר היום" – היפך מסדר העבודה בבריאה "ויהי ערב ויהי בקר" – כי סדר העבודה בבריאה הוא מלמטה למעלה: ההתחלה היא בחושך ועל ידי העבודה העולם מוזכך עד שנעשה

(28) תניא פל"ט.

(29) ברכות בתחלתה.

(30) שבת עז, ב.

לזכות

כ"ק אַדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

❧ ❧ ❧

ויהי' שעי' קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי', יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יְחִי אַדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מַלְךְ הַמְּשִׁיחַ לְעוֹלָם וָעֵד

הוספה

בשורת הגאולה

י.ט.

„כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות“:

יעדערער קען זען בגלוי ווי די נסים פון יציאת מצרים שפיגלען זיך אָפּ איצטער אין דעם נצחון בימינו אלו – סיי אין דעם עצם נצחון און סיי אין דעם זמן ווען דאָס קומט פאַר, ובמיוחד – אין די ימים זכאין פון חודש ניסן:

. . . נאָך פאַר חג הפסח – איז געווען דער „למכה מצרים בבכוריהם“², אַז די „בכורים“ פון אומות העולם³ (כולל פון מדינת מצרים און די מדינות ערביים הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כחם אין די „יוניטעד ניישענס“ – האָבן מלחמה געהאַט און געשלאָגן „מצרים“, אַ צורר היהודים, (מצרים מלשון⁴) „מיצר“ לישראל ר"ל,

וביום הפורים שנה זו – „שנת אראנו נפלאות“ – איז געווען דער נצחון (ווי די אוה"ע האָבן מכריז געווען), און זיין מפלה, כאופן פון „למכה גוי“ (ניט „להורג“), און דוקא דורך ניט-אידן („בכוריהם“), וועלכע האָבן אים נוזף און מבזה געווען, און מכריח געווען אַז ער דאַרף חרטה האָבן פון פעולותיו עד אז,

און ער האָט געמוזט מודה זיין און אָננעמען און מקיים זיין די אַלע ציוויים והוראות און פּאָדערונגען וואָס ער האָט באַקומען פון „בכוריהם“: באַפרייען אַ טייל פון די מלחמה-געפּאָנגענע, און אויך מקיים זיין די אַנדערע זאַכן וואָס מ'האַט פון אים געפּאָדערט.

און דערנאָך איז געווען דער המשך בזה – אין חודש ניסן, און דעמולט גופא – בימי הפסח, „זמן חירותנו“ – אַז „בכוריהם“ אין די

ונחלתנו” – להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

וכדי למהר ולזרוז עוד יותר ע"י הפעולה שלי – אוסיף ואתן לכאור"א מכם שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ו„גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה“³.

ואני את שלי עשיתי, ומכאן ולהבא תעשו אתם כל אשר ביכלתכם.

ויה"ר שימצא מכם אחד, שנים, שלשה, שיטכסו עצה מה לעשות וכיצד לעשות, ועוד והוא העיקר – שיפעלו שתהי' הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש, תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

(משיחת אור ליום ועש"ק פ' שמיני, כ"ח ניסן תנש"א)

(1) מיכה ז, טו.

(2) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים שם. רש"י ומצוד"ד שם.

(3) והרי כל המלכיות נקראות על שם מצרים (כ"ר פט"ז, ד).

(4) ב"ר שם.

(3) ב"ב י"ד, א. וראה תניא פל"ז.

„יוניטעד ניישענס“ האָבן ממשיך געווען אין דער נזיפה ובזיון שלו:

בימי הפורים ולאחרי זה האָט מען נאָך ניט געוואוסט וואָס וועט זיין דער המשך, ווי ווייט מ'וועט אים מבזה ומזיק זיין, ווי שטאַרק ער וועט בלייבן, וויפל ער וועט דאַרפן מודה זיין און אָפּצאָלן, און ווי ער וועט דאָס אַלץ אָננעמען, אָדער דאָס וועט זיין דורך אַנדערע; דערנאָך בימי חודש ניסן, בימי הפסח – זיינען „בכוריהם“ אַרויס מיט אַ נזיפה חזקה און אַ החלטה למסקנא ותנאים חזקים (נוסף אויף די הוראות שלפני זה) ווי סאָדאָם דאַרף זיך אויפפירן, און אויך זעען און פאַרזיכערן אַז ער זאָל דאָס מקיים זיין: באַפרייען די שבויים, אומקערן דאָס וואָס ער האָט צוגענומען, און אָפּצאָלן פאַר די נזקים און היזקות וואָס ער האָט איצטער געטאָן (און אויך אויף דעם וואָס ער האָט פריער געטאָן).

ובהמשך ימי החודש, ביז אין די לעצטע טעג פון דעם חודש, איז אין דעם נס צוגעקומען נאָכמער – אַז ער האָט דערצו אַלץ מסכים געווען, און אָן קיין ווידערשטאַנד און מלחמה,

ביז אַז ער האָט מגלה געווען געלטער און רכושים וואָס ער האָט באַהאַלטן (און ביז איצטער האָט מען גאָר ניט געוואוסט אַז ער האָט דאָס געהאַט).

... נאָך אַן ענין אין די געשעענישן בזמן האחרון אין וועלכן מ'זעט נסים ונפלאות – איז די יציאה פון אַ ריבוי אידן ממדינה ההיא, וועלכע איז בדוגמת יציאת מצרים:

לאחרי אַ ריבוי שנים פון אַ הנהגה באופן אחר לגמרי, אין וועלכע אידן האָבן פון דאָרטן ניט געקענט אַרויסגיין – איז דוקא בשנה זו ובשנה שלפני האָט די מדינה אויפגעעפנט אירע טירן צו אַרויסלאָזן אידן זיי זאָלן גיין אין ארץ הקודש [און אפילו אויב, מאיזה סיבה שתהי', האָבן אַ טייל פון זיי זיך מתעכב געווען אין אַנדערע מדינות לפי שעה (אין ארצות הברית אָדער אוסטראליא וכיו"ב)

ב.

ע"פ האמור לעיל ע"ד הדגשת ענין הגאולה (במיוחד) בזמן זה – מתעוררת תמיהה הכי גדולה: היתכן שמבלי הבט על כל הענינים – עדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל ממש?! ... דבר שאינו מובן כלל וכלל!

ותמיהה נוספת – שמתאספים עשרה (וכו"כ עשיריות) מישראל ביחד, ובזמן זכאי בנוגע להגאולה, ואעפ"כ, אינם מרעישים לפעול ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא מופרך אצלם, רחמנא ליצלן, שמשיח לא יבוא בלילה זה, וגם מחר לא יבוא משיח צדקנו, וגם מחרתיים לא יבוא משיח צדקנו, רחמנא ליצלן!!

גם כשצועקים „עד מתי“ – ה"ז מפני הציווי כו', ואילו היו מתכוונים ומבקשים וצועקים באמת, בודאי ובודאי שמשיח כבר הי' בא!!

מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחרי שכל מה שנעשה עד עתה, לא הועיל, והראי', שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר – בגלות פנימי בעיני עבודת השם.

הדבר היחידי שיכולני לעשות – למסור הענין אליכם: עשו כל אשר ביכלתכם – ענינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון – להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!

ויהי' שסוכ"ס ימצאו עשרה מישראל ש„יתעקשו“ שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובודאי יפעלו אצל הקב"ה – כמ"שי „כי עם קשה עורף הוא (למעליותאי, ולכן) וסלחת לעוננו ולחטאתנו

(1) תשא לד, ט.

(2) ראה שמור ספמ"ב. הובא בתור"א מג"א קכג, סע"ב. לקרית בלק סז, ד.

מ"מצרים" (מלשון מצרים וגבולים) מהמדינה ההיא, בדוגמא כפי שהי' ביציאת מצרים בפעם הראשונה, ש"וינצלו את מצרים"⁷, עד ש"אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם"⁸, וגם הדברים גנוזים⁹.

. . . ויהי רצון שהקב"ה יעזור לכל יהודי שיהי' לו ה"עינים לראות (ובמילא) אזנים לשמוע" ו"לב לדעת"¹⁰ - לראות את "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹¹, את הניסים הגלויים הנעשים בכל יום,

ובפרט כשנמצאים כבר בהזמן דלאחר "ארבעים שנה"¹² במדבר העמים (דגלות), במצב של "ארבעים שנה) אקוט בדור"¹³, ומגיעים כבר ל"יבואן אל מנוחת"¹⁴, בארץ הקודש וירושלים¹⁵, עד "שלם", שלימות המנוחה - בגאולה האמיתית והשלימה,

ובמילא מובן, שבנ"י מוכנים כבר לכך, ויש להם כבר ה"לב לדעת ועינים לראות ואזניים לשמוע" [כמו שהי' בשנת הארבעים לאחר יציאת מצרים, שכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

וועלן זיי בקרוב זיך איבערטראַגן (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב לבב) אין ארץ הקודש, צוזאַמען מיט זייערע משפחות].

און ביז אז די מדינה אַליין איז זיי מסייע צו אַרויסגיין, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים, וואָס תכליתה איז געווען צו גיין אין ארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ גו'), כולל אויך - סיוע פון די דברים גנוזים פון "מצרים" (כנ"ל), אַז מ'נוצט דאָס אויך, ביז אַז אַ טייל דערפון - און אויך פון אַנדערע געלטער פון אַנדערע מדינות - קומט אָן צו אידן, אחינו בני ישראל וואָס זיינען ערשט אַרויס (און גייען איצט אַרויס) ב"יציאת מצרים", פון "מצרים" (מלשון מיצרים וגבולים) פון מדינה ההיא, בדוגמא ווי ס'איז געווען ביציאת מצרים בפעם הראשונה, אַז "וינצלו את מצרים", ביז אַז "אף מה שלא היו שואלים היו נותנים להם"⁸, און אויך די דברים גנוזים⁹.

. . . ויהי רצון אַז דער אויבערשטער זאָל העלפן יעדער איד ער זאָל האָבן די "עינים לראות (ובמילא) אזנים לשמוע", און "לב לדעת"¹⁰ - צו זען "המסות הגדולות אשר ראו עיניך האותות והמופתים הגדולים ההם"¹¹, די נסים גלויים וואָס קומען פאַר בכל יום,

ובפרט אַז מ'האַלט שוין נאָך די "ארבעים שנה"¹² זיין במדבר העמים (פון גלות), אין אַ מצב פון "ארבעים שנה) אקוט בדור"¹³, און

-
- (5) ואראו, ח.
 - (6) ראה תו"א וארא נז, ב ואילך. בשלח סד, א-ב. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ.
 - (7) בא יב, לו.
 - (8) פרש"י שם, ממכילתא עה"פ.
 - (9) ראה שמר"ר פי"ד, ג. ועוד.
 - (10) תבוא כט, ג.
 - (11) שם, ב.
 - (12) ולהעיר שכבר עברו ארבעים שנה מעת הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר בשנת ה'שי"ת, כמדובר כמ"פ.
 - (13) תהלים צה, י.

מ'האלט שוין באַ „יבואון אל מנוחתו“¹⁴, אין ארץ הקודש וירושלים¹⁵,
 ביז „שלם“, שלימות המנוחה – בגאולה האמיתית והשלימה,
 איז פאַרשטאַנדיק, אַז אידן זיינען שוין דערצו גרייט, און האָבן
 שוין דעם „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע“ [אַזוי ווי ס'איז
 געווען בארבעים השנה נאָך יציאת מצרים, וואָס כימי צאתך מארץ
 מצרים אראנו נפלאות].

(משיחת אור ליום ד' פ' שמיני, כ"ו ניסן תנש"א)

(14) שם, יא.

(15) פרש"י שם.

●
 "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"¹:

כאו"א יכול לראות בגלוי איך שהניסים של יציאת מצרים משתקפים
 עכשיו בהנצחון בימינו אלו – הן בעצם הנצחון והן בהזמן שבו הוא בא,
 ובמיוחד – בימים זכאין דחודש ניסן:

. . . עוד לפני חג הפסח התקיים ה"למכה מצרים בבכוריהם"²,
 שה"בכורים" דאומות העולם³ (כולל ממדינת מצרים והמדינות הערביים
 הסמוכות לה) – כפי החלטת באי כוחם ב"אומות המאוחדות" ("יונייטעד
 ניישענס") – נלחמו והיכו את "מצרים", צורר היהודים (מצרים מלשון)⁴
 מיצר לישראל ר"ל,

וביום הפורים דשנה זו – "שנת אראנו נפלאות" – הי' הנצחון
 (כפי שהכריזו אוה"ע), והמפלה שלו, באופן ד"למכה גו"⁵ (לא "להורג"),
 ודוקא באמצעות אינם-יהודים ("בכוריהם"), אשר נזפו בו וביזו אותו,
 והכריחו אותו להתחרט על פעולותיו עד אז,

והוא הוכרח להודות ולקבל ולקיים את כל הציוויים והוראות שניתנו
 לו מ"בכוריהם": לשחרר חלק משבויי-מלחמה, וגם לקיים את יתר

הדברים שתבעו ממנו.

ואח"כ הי' ההמשך בזה – בחודש ניסן, ובו גופא – בימי הפסח, "זמן
 חירותנו" – ש"בכוריהם" בה"יונייטעד ניישענס" המשיכו לבזותו ולנוזף
 בו:

בימי הפורים (ומיד) לאחרי זה עדיין לא ידעו מה יהי' ההמשך, עד
 היכן יבזו ויזיקו אותו, כמה ישאר מכוחו, עד כמה יצטרך להודות ולשלם,
 ואיך ימלא אחר כל הדברים, או שהדברים יתבצעו ע"י אחרים; אח"כ
 בימי חודש ניסן, בימי הפסח – "בכוריהם" יצאו בנוזיפה חזקה ובהחלטה
 למסקנא ותנאים חזקים (נוסף על ההוראות שלפני זה) איך "סאדאם"
 צריך להתנהג, וגם לראות ולהבטיח שהוא יקיים אותם: לשחרר השבויים,
 להשיב את אשר לקח, ולשלם את הנזקים והיזקות שעשה כעת (וגם
 הנזקים שעשה בעבר),

ובהמשך ימי החודש, עד הימים האחרונים של החודש, ניתוסף עוד
 יותר בהנס – שהוא הסכים לכל, וללא שום פעולת ניגוד ומלחמה,

ועד שהוא גילה כספים ורכוש שהחביא (ועד עתה לא ידעו כלל
 שהינם בידו).

. . . ענין נוסף בהמאורעות דזמן האחרון שרואים בהם ניסים
 ונפלאות – היא היציאה של ריבוי יהודים ממדינה ההיא, שהיא בדוגמת
 יציאת מצרים:

לאחרי ריבוי שנים של הנהגה באופן אחר לגמרי, שבה היהודים לא
 יכלו לצאת משם – הרי דוקא בשנה זו ובשנה שלפני פתחה מדינה זו
 את שערי' לתת ליהודים לנסוע לארץ הקודש [ואפילו אם, מאיזו סיבה
 שתהי', התעכב חלק מהם במדינות אחרות לפי שעה (בארצות הברית או
 אוסטרלי' וכיו"ב), הרי בקרוב הם יועברו (ברצון שלם ומתוך שמחה וטוב
 לבב) לארץ הקודש, יחד עם משפחותיהם].

ועד שהמדינה עצמה מסייעת להם לצאת, בדוגמא כפי שהי' ביציאת
 מצרים, שתכליתה הי' ללכת לארץ הקודש (והבאתי אתכם אל הארץ
 גו"⁶), כולל גם – סיוע מהדברים גנוזים של "מצרים", שמנצלים גם את
 זה, עד שחלק מזה – וגם מכספים דמדינות אחרות – מגיע ליהודים,
 אחינו בני ישראל שיצאו זה עתה (ויוצאים כעת) ב"יציאת מצרים",